

KIJK!: meer onderwijskwaliteit in de kleutergroep

Wel eens ruzie gehad met de afstandsbediening van je tv? Dan weet je dat lukraak op alle knoppen drukken zelden het gewenste effect heeft. In het onderwijs is het niet anders. Pas als je weet hoe het staat met de ontwikkeling van een kind kun je een goede interventie kiezen en de kwaliteit van je onderwijs vergroten. Gelukkig – voor leerkrachten, ib'ers én schoolleiders – is er KIJK!

TEKST MARTIN VAN ROOIJ FOTOGRAFIE MANDY VAN WAAS

Kinderen ontwikkelen zich grillig. Soms lijken ze even stil te staan, vervolgens maken ze een ontwikkelingsprong. Maar ook al volgt hun ontwikkeling geen rechte lijn, toch willen we graag weten of ze zich voorspoedig ontwikkelen. Het ontwikkeling-volgsysteem KIJK! is daarvoor een heel bruikbaar instrument en wordt op veel scholen en kinderdagverblijven ingezet. Het is ontwikkeld om jonge kinderen te volgen en op basis daarvan een vervolgaanbod te kunnen bieden. KIJK! volgt de totale ontwikkeling van het jonge kind. Denk aan geletterdheid, gecijferdheid, sociaal-emotionele ontwikkeling, motoriek, logisch denken en tekenen. Het geeft een compleet beeld waar een kind staat in zijn ontwikkeling. KIJK! laat zien hoe de ontwikkeling van het kind zich verhoudt tot de leerlijn. Liesbeth van Waas, Adviseur KIJK! bij Bazalt Groep: “Daardoor zie je als leerkracht meteen wat je doelen zijn. Vervolgens kun je je aanbod daar beredeneerd op aanpassen.”

Uitgaven KIJK!: handleidingen voor 0-4-jarigen en groep 1-2.

“Met KIJK! wordt *iedere* leerkracht effectiever.”

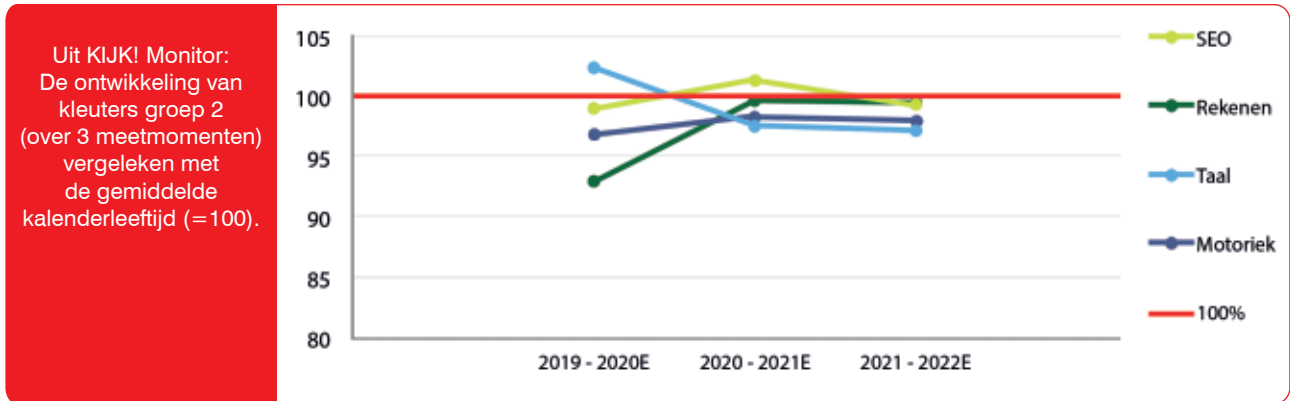
Liesbeth van Waas,
Adviseur KIJK! bij Bazalt Groep

IEDERE LEERKRACHT EFFECTIEVER

KIJK! toont pedagogisch medewerkers en leerkrachten hoe een kind zich heeft ontwikkeld ten opzichte van een eerder peilmoment en ten opzichte van leeftijdsgenoten en helpt bij het kiezen van een beredeneerd vervolgaanbod. Liesbeth: “KIJK! geeft leraren veel kennis over de ontwikkeling van het jonge kind. Pas als hierover voldoende kennis is, kun je bepalen welke doelen moeten worden aangeboden.”

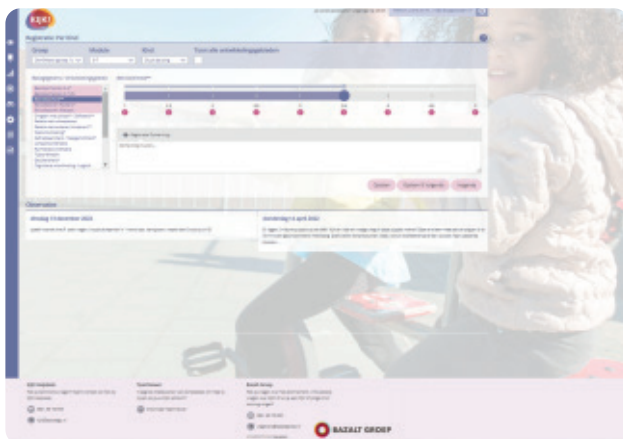
Voor goed onderwijs is de rol van de leerkracht cruciaal. Liesbeth: “Volgens de bekende Amerikaanse onderwijsonderzoeker Robert Marzano zorgt een gemiddelde leerkracht voor een gemiddelde ontwikkeling van kinderen. Een goede leerkracht maakt dat kinderen zich in een jaar tijd bovengemiddeld ontwikkelen, dus meer

dan je in één jaar zou verwachten. Nou is niet iedere leerkracht bovengemiddeld. Maar met KIJK! kan *iedere* leerkracht effectiever worden.”

WETENSCHAPPELIJK ONDERBOUWD

Met KIJK! leer je kijken naar de effecten van je handelen en aanbod, aldus Liesbeth. “Het sluit aan op de onderzoeken van John Hattie en Leren zichtbaar maken (LZM) (zie pagina 26-27 in deze uitgave, red.). Soms kiezen leerkrachten activiteiten omdat het ‘leuk’ lijkt, of uit gewoonte. Maar stimuleren ze ook de ontwikkeling van het kind? Dat is vaak maar de vraag. Leren zichtbaar maken is gebaseerd op jarenlang wetenschappelijk onderzoek en KIJK! sluit daarbij prima aan. Ze helpen onderwijsprofessionals de interventies te kiezen die aantoonbaar het grootste effect hebben.”

Het digitale systeem ondersteunt de werkwijze: observeren - registreren - stimuleren.

KIJK! ALS MIDDEL VOOR KWALITEITSBORGING

Behalve dat KIJK! leraren veel kennis geeft over de ontwikkeling van jonge kinderen is het voor schoolleiders en intern begeleiders een middel dat kan worden ingezet om de onderwijskwaliteit in

de kleuterbouw te borgen. De KIJK! Monitor (onderdeel van KIJK! Registratie) brengt de ontwikkeling van alle kinderen in de kleutergroepen in beeld over langere termijn. Op basis hiervan kunnen schoolleiders en schoolbestuurders passende beleidskeuzes maken. Liesbeth: “Zie je een neerwaartse trend in de taalontwikkeling, dan wil je die keren. Het betekent dat je het taal-aanbod en handelen moet aanpassen op schoolniveau. Dat zijn beleidskeuzes. Voor bestuurders is ditzelfde mogelijk. Met KIJK! Monitoring kun je inzicht krijgen in de effecten van aanbod en handelen op de ontwikkeling van kinderen in alle kleutergroepen van alle scholen binnen één bestuur of organisatie.”

VERWARRING OVER ERKENNING

Vanaf augustus 2023 mogen kinderen in het kleuteronderwijs niet meer worden getoetst. Het ministerie verplicht scholen om een observatiesysteem te gebruiken, een middel dat passend is bij hoe jonge kinderen zich ontwikkelen. Dat mag een 'erkend' systeem zijn, maar dat hoeft niet. Verwarring alom, want waarom zou je voor een erkend systeem kiezen als je ook een niet-erkend systeem mag gebruiken? Nou, misschien omdat een erkend systeem de garantie biedt dat het aan de hoogste kwaliteitseisen voldoet.

Eind 2022 publiceerde het ministerie de eisen waaraan een erkende methodiek moet voldoen. Bazalt Groep is het traject om KIJK! te laten erkennen inmiddels ingegaan.

MEER WETEN?
Kijk op [Bazaltgroep.nl/kijk](https://www.bazaltgroep.nl/kijk)